

Page: 16

Reach: 157000

Country: SLOVENIA

Size: 316 cm2

1 / 1

Gledališče

Dominik Smole: Zlata čevljevka Mestno gledališče ljubljansko

★★★★★

V novo sezono, poimenovano *Zgodbe 20. stoletja*, je MGL vstopil z dramoletom iz leta 1982, v katerem zasledimo že vsaj iz *Antigone* in *Krsta pri Savici* poznano Smoletovo temo nasprotja med sistemom ali oblastjo in svobodo posameznika, le da se tu sklenjena zastavitev teme umika nesmiselnosti v nič pogreznjenega življenja. Sodni proces, v katerem sodijo samomorilcu, ali mu je sploh dovoljeno umreti ali se mora vrniti v življenje, je vse prej kot pravno utemeljen postopek, kaj šele pot do iskanja resnice ali pravice glede vprašanja, ki je vzrok samega postopka. V bistvu se skozi osebne izpovedi, s katerimi vsi vpleteni nenehno prekinjajo in motijo sodni postopek, na »sodišču življenja« poleg Obtoženega znajdejo tudi člani sodnega zbora. Tri desetletja po nastanku Smoletovega dramoleta nam je kontekst formalizirano izpraznjenega, nehumano birokratiziranega in absurdno brezpomenskega življenja še vedno domač, a ga verjetno občutimo drugače, kar skuša z interpretacijskimi poudarki upoštevati tudi beograjska režiserka Anja Suša, pri tem pa k nihilizmu nagnjen premislek o življenju in smrti

uprizarja predvsem kot bedo urbane džungle. Zamračen in mračnjaški Smoletov svet scenografka Zorana Petrov prestavi v sodoben, bleščeč in močno osvetljen, a še vedno hladen in odtujen sodni prostor, starinsko luč, ki naj bi po dramatikovih navodilih visela s stropa globoko v prostor, pa zamenja z ogromnim plastičnim kaktusom, ki simbolično »resnico« napaja od spodaj. Kafkowska vrata so na široko odprta, kar ne ustvari nobene razlike za tiste, ki čakajo. S pomenljivo gesto postavitve Obtoženčeve čakalnice v avditorij so v sodni proces vpeljeni tudi gledalci, a ob preobremenjenosti odrskega dogajanja s samim seboj kaj kmalu tudi pozabljeni. Obilica govora, ki ga izrekajo tipizirane, zgolj po funkcijah oziroma vlogah označene osebe (Boris Ostan kot dr. Predsednik senata, Milan Štefe kot dr. Prisednik senata, Primož Pirnat kot dr. Poročevalec, Jernej Gašperin kot Obtoženi, Anja Drnovšek kot Odvetnica, Jaka Lah kot Tožilec, Karin Komljanec kot Administratorka, Gregor Prah kot Sodni sluga), postaja skoraj nepregledna. Neprimerno vodenje sodnega postopka in v situaciji neutemeljene privatne ekscese sodnega zbora predstava s svojim hitrim, mimo bežečim govorom dojema kot nesmiselne same po sebi, ne da bi nesmisel

iz njih šele vzrastel. Tega zato nadomestno vzpostavlja na sicer potencialno učinkovitih fizičnih ekscesih, kot so spolno nadlegovanje Tožilca Odvetnice, duhovit ples Sodnega sluge ali igra z vrvjo, s katero se je Obtoženec obesil, ki srkajo vse, od ludizma do tragičnega vzdušja, a sami ne zmorejo nositi teže sporočila. Dilema vztrajnega čakanja ali bega v smrt zapušča spust v temno stvarnost teže življenja v stalni bližini smrti in korenini v tistem trenutku današnjosti, ki v ignorantsko povzpetniški skrbi zase zlahka udejanja moralno apatičnost. A medtem ko je dimenzija socialnega vzpona v besedilu najbolj izrazito vpeljana skozi lik Sodnega sluge, predstava ogrne plašč kritičnega branja človeške zaverovanosti v pomembnost tusvetne hierarhije in njenega »udobja« čez celotno občutje nesmiselnega, absurdnega in odvečnega življenja, slugovo vlogo brodarja iz smrti v življenje in obratno pa umešča v ludistični – čeprav nujni – eksces. Pomnožitev zlatih čevljev, ki jih v predstavi nosijo vsi, tako le utrdi vse osebne refleksije o življenju in smrti kot nesmisle in kaže podobo enoznačnega sveta, zagledanega v omrtvičeno pozlato in zabredlega v prazno životarjenje.

NIKA ARHAR

FOTO BARBARA LEFERIN

